

A
B
C
D
E

Direktören

SOCIALTJÄNSTFÖRVALTNINGEN

2004-02-27

Handläggare: Anders Eriksson, 08-508 430 22

Till länsstyrelsen i
Stockholms län

REVIDERING AV FORTSÄTTNINGSSAN-
SÖKAN AVSEENDE UTVECKLINGSBI-
DRAG TILL FÖRE-BYGGANDE ARBETE I
STOCKHOLMS STAD 2004

Bakgrund

I februari 2001 beslutade regeringen om en nationell handlingsplan för att förebygga alkoholskador. Enligt beslutet skulle de medel som avsattes för det lokala arbetet i landet i första hand utnyttjas som ett stöd för att utveckla ett samordnat, långsiktigt förebyggande

arbete, exempelvis genom att anställa lokala samordnare. Länsstyrelserna uppdrogs att fördela medlen lokalt efter ansökan från kommunerna. Ett villkor för ansökan var att kommunen själv sköt till motsvarande medel.

Stockholms stad har, efter ansökningar 01-08-10, 01-11-19, 02-01-28 samt 03-03-15, av länsstyrelsen beviljats utvecklingsmedel för anställning av samordnare i samtliga 18 stadsdelsområden i Stockholm under åren 2002 och 2003. Socialtjänstnämnden har skjutit till motsvarande medel i egeninsats. Föreliggande ansökan avser alltså en direkt fortsättning av det arbete som Stockholm redan tilldelats utvecklingsbidrag för. Därför hänvisas även till tidigare insända underlag och rapporter.

Stockholm sände redan i höstas (2003-09-30) in en fortsättningsansökan avseende utvecklingsmedel för 2004. Föreliggande skrivelse är en revidering av den ansökan utifrån att förutsättningarna delvis har förändrats. Underlaget som redovisas i senaste ansökan är dock fortfarande relevant. Här kompletteras alltså den ansökan med tydliggöranden angående stadens inriktning framöver samt redovisningar av verksamheten under 2003.

Verksamhet sedan förra ansökan

Centralt

Nedanstående punkter är kompletterade med aktiviteter som tillkommit sedan ansökan 2003-09-30.

- De centralt initierade verksamheter som redovisades (2003-03-21) har verkställts. Det innebär att vi genomfört fyra heldags fördjupningsseminarier med tema ”Kartläggning” respektive ”Handlingsprogram”.
- Kompletterande utbildningar i folköls- och tobakstillsyn har genomförts och fortgår löpande.
- Mediainsatsen genomfördes med stor hjälp av samordnarna senare under våren 2003. Många av länets kranskommuner visar nu stort intresse för att medverka i årets kommande kampanj.
- Arbetet med drogvaneenkäten har fördjupats och länsstyrelsen och Precens söker nu gemensamt fånga upp det stora intresse som finns för detta hos många av länskommunerna.
- Precens fortsätter att medverka i den länssamarbetsgrupp som Länsstyrelsen tagit initiativ till.
- Handledning i form av Reflekterande Team erbjuds alla samordnare och fyra grupper är nu igång parallellt.
- Samordnarna samlas på Precens en heldag per månad. Förmiddagen ägnas åt gemensam information o.dyl., eftermiddagen arbetar samordnarna och Precens personal i Tema-grupper, där viktiga områden kan fördjupas. Tre områden är för närvarande aktuella: Föräldrar, Skola och Media.
- ESAPP-projektet har genomfört enkäter av samordnare, Precens-personal och stadsdelsdirektörer under sommaren/tidig höst. Resultaten är nu publicerade.
- Precens arrangerade en resa till Helsingfors för samtliga samordnare och brottskoordinatorer i augusti 2003. Syftet var dels att svetsa samman de som lokalt arbetar

ABCDE

tillsammans, dels att besöka verksamheter som ligger nära vad vi själva gör och som kan ge inspiration och utvecklingsidéer.

- Precens har tillsammans med CADP startat en seminarieserie under höstterminen. Serien omfattar fyra heldagsseminarier och riktar sig till stadens och länets samordnare. Innehållet handlar initialt om samordnarrollen för att sedan uppmärksamma lokalt samarbete och till slut det utåtriktade arbetet i en kommun/stadsdel. Denna seminarieserie fortsätter även vårterminen 2004 med fyra utbildningsdagar innehållande för samordnarna aktuella teman.
- Precens erbjuder samordnarna en utbildning i presentationsteknik/retorik som varar tre halvdagar under våren
- Precens har medverkat i framtagandet av de primärpreventiva delarna i S.T.A.N.-programmet. S.T.A.N. står för Stockholms Tobaks-, Alkohol- och Narkotikapolitiska program. Det har stötts av socialtjänstnämnden och är för närvarande ute på remiss.

Lokalt i stadsdelsområdena

Det huvudsakliga praktiska förebyggande arbetet drivs ute i stadsdelsförvaltningarna. Redovisningar av det lokala arbetet finns i bilagorna 1 och 2.

Ekonomi

Samordnartjänsterna (18 heltids) kostar åtta miljoner kronor på helårsbasis. Därför anslår staden ytterligare fyra miljoner kronor för 2004 för denna del då det i enlighet med direktiven för Nationella handlingsplanens medel förväntas att 50 procent kommer från sökande kommun.

Länsstyrelsen har aviserat att självfinansieringsgraden för Stockholms del måste öka i år. Detta *dels* utifrån att länsstyrelsen fått minskade statliga anslag att fördela för 2004 *dels* utifrån att Stockholm fått utvecklingsbidrag under två år och att det tredje året skall innebära en infasning i ordinarie verksamhet. Det är därför här på sin plats att redovisa Stockholm samlade insatser på detta område.

Staden satsar årligen centralt ca 20 miljoner kronor på det förebyggande arbetet. Detta kan delas upp i en allmänt förebyggande och en specifik del.

Allmänt för det förebyggande arbetet

- Staden har sedan millenieskiftet byggt upp ett resurs- och kompetenscentrum (Precens) med drygt 20 personal. Precens arbetar på en mängd olika områden när det gäller primär- och sekundärprevention. Precens' arbetsenhet på Industrigatan omfattar sju personal och här är arbetet helt fokuserat på primär drog- och brottsprevention.
- Staden genomför vartannat år den s.k. Stockholmsenkäten som är ett unikt stort forskningsmaterial avseende drogvänor samt risk- och skyddsfaktorer bland årkurs 9 och år två på gymnasiet. Genom samarbete med allt fler kranskommuner i Stockholms län breddas forskningsbasen ytterligare.
- Staden genomför årligen mediainsatser riktade till stadens föräldrar till tonåringar. Även här ser vi ett ökat intresse och deltagande från länets övriga kommuner.
- Staden genomför detta år en revidering av sitt alkohol- och drogpolitiska program. Det nya programförslaget kallas S.T.A.N.-programmet och är för närvarande ute på remiss.

ABCDE

Enligt programförslaget stärks det förebyggande arbetet högst väsentligt på en rad punkter, inte minst vad gäller samordnarna.

Specifikt för satsningen på samordnare

- Det är viktigt att betona att ovanstående punkter integrerar och stöder den specifika satsning som gjorts på samordnarna, alltså det vi erhållit utvecklingsmedel för. Stadens satsning är således bred.
- Staden har satsat fyra miljoner per år till samordnarnas löner.
- En personal har helt avdelats för att inrikta sig på att vara resurs för samordnarna.
- Övrig personal på Precens ägnar också samordnarna stor uppmärksamhet och tid. I och med att vi har så många samordnare samlade genereras kunskap som är unik i landet.
- Socialtjänstförvaltningen har dessutom satsat på kompetensutveckling för samordnarna i form av uppdragsutbildningar i samarbete med universitet. Det har dels varit Preventionsvetenskap (20 poäng, Örebro Universitet) och dels Kriminologi (10 poäng, Stockholms Universitet) som erbjudits samordnarna.
- För att bredda samordnarnas arbete ytterligare har Precens anordnat en speciell studiereisa till Helsingfors för samordnare och brottskoordinatorer *dels* för att de lokalt verkande personerna i Stockholm skulle lära känna varandra bättre, *dels* för att vi tillsammans bland annat skulle lära av Klaari-verksamhetens erfarenheter då Helsingfors arbetat med samordnare på liknande sätt som Stockholm under något längre tidsperiod och med något annorlunda förtecken.
- Under våren erbjuds samordnarna en kurs i presentationsteknik/retorik för att stärkas i sin utåtriktade roll.
- Ett samarbete har inletts med Kompetensfonden för att kunna ge breddad och fördjupad utbildning i dessa frågor ute i stadsdelarna, något Precens bedömer behövs för att det nya programmet skall kunna genomföras på ett professionellt sätt.
- Parallellt med ovanstående pågår ett aktivt arbete med att stärka det lokala brottsförebyggande arbetet.

Steg 2

Första steget i att ge Stockholm en ny, professionell organisation för det förebyggande såväl centralt som lokalt har varit att dels etablera Precens och dels att få samordnare på plats i stadsdelarna. Detta har staden uppnått och dessutom har det satsats avsevärda kringresurser för att backa upp detta.

Steg 2 i utvecklingen blir att med stöd av ett nytt stadsövergripande program fördjupa den lokala kompetensen kring förebyggande arbete samt att etablera verksamheter som inte är av tillfällighetskaraktär. Precens och samordnarna har redan påbörjat detta, men det skulle behövas ytterligare satsningar för att på djupet förankra det förebyggande arbetet i stadsdelarna. Exakt vad detta innebär diskuteras för närvarande.

Sammanfattning

Stockholms ambitioner är att trygga anställningen av samordnarna året ut. Förutom de lönedel som staden satsar behövs c:a 2,3 miljoner kronor i utvecklingsmedel för detta ändamål. Från och med 2005 är tanken att samordnare skall ingå i stadens permanenta förebyggande organisation (se förslag till S.T.A.N.-programmet).

ABCDE

Dessutom behövs vissa medel för att stärka implementeringen av det nya S.T.A.N.-programmet i avsikt att permanentningen av samordnartjänsterna skall underlättas.

Ansökan

Stockholms stad ansöker om två och en halv miljoner kronor inom ramen för Nationella handlingsplanens medel avseende 2004.

Dag Helin

/Peter Carlsten